Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henrich Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A, Oppelik, J. Dannebery; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 276. Brașovŭ, Sâmbătă, 14 (26) Decemvre. 1891.

Brașovŭ, 13 Decemvre st. v.

Mai curêndŭ decâtŭ s'ar fi așteptatŭ s'a pronunțatŭ guvernulŭ Szapary în cestiunea disolvării dietei ungurescĭ.

In ședința dela 23 Decemvre n., după ce s'au cetitŭ a treia óră proiectele de lege cu privire la tractatele comerciale cu Germania, Italia, Belgia și Elveția, s'a ridicatŭ ministrulŭ președinte Szapary și a declaratŭ, că după ce tractatele de comerciu vorŭ fi primite și de camera magnaților, guvernulŭ are de cugetŭ a propune corónei disolvarea dietei dela 1887. Acéstă hotărîre, ḑise contele Szapary, se baséză mai întêiu pe motivulŭ, că mișcarea electorală s'a începutŭ în tótă țéra și că în asemenĭ împrejurărĭ nu se póte aștepta, ca dieta sĕ desbată liniștitŭ. Alŭ doilea motivŭ, care a îndemnatŭ pe guvernŭ a lua acéstă hotărîre este credința, că proiectele de lege, ce le-a propusŭ și le va propune, se vorŭ desbate mai curêndŭ de dieta nou alésă.

Declarația acésta a ministrului președinte a produsŭ, firesce, mare nemulțumire în sînulŭ opoșiției maghiare, dér ea n'a fostŭ primită cu bucuriă nicĭ de către majoritate. Ea a și datŭ nascere unei discusiunĭ caracteristice, care a fostŭ însoțită de esclamărĭ, carĭ numai spre lauda guvernului nu suntŭ.

Danielŭ Irányi din stânga es-tremă a vorbitŭ de-o confiscare a dreptului electoralŭ în fața împrejurărei, că alegerile ținêndu-se în capŭ de iérnă, alegĕtorii în multe locurĭ nu vorŭ fi în stare sĕ mérgă la urnă din causa drumurilorŭ grele și nepracticabile. Același vorbitorŭ accentuă mai departe, că nu s'a votatŭ proiectulŭ de lege asupra jurisdicțiunei curiei în afacerile electorale și întrébă, décă voiesce guvernulŭ, ca și viitórele alegerĭ sĕ se facă cu cunoscutele mijlóce mișelescĭ?

Aicĭ mai mulțĭ deputațĭ din stânga interupseră pe vorbitorŭ strigândŭ: „Pretutindenĭ la alegerĭ au înșelatŭ!" „Națiunea e înșelată!, legea e falsificată!"

Unŭ altŭ vorbitorŭ din opoșiția, Beöthy, ḑise, că în disolvarea dietei vede o retragere a guvernului și superioritatea morală a oposiției. Ḑice, că tótă procederea guvernului e neparlamentară și că se creẓă unŭ casŭ de precedență, identificându-se parlamentarismulŭ cu domnirea unui partidŭ, care de 21 de anĭ a monopolisatŭ puterea în Ungaria.

In contra disolvării a mai protestatŭ Helfy și Ugron, ér mai pe urmă contele Apponyi, care între altele ḑise, că astăvéră, când cu discusiunile înfocate asupra reformei administrative, guvernulŭ n'a avutŭ curagiulŭ a disolva camera, ér astăḑĭ, când n'are nicĭ unŭ motivŭ, o disolvă, contândŭ că-i vorŭ veni în ajutorŭ greutățile elementare, ce se opunŭ în timpŭ de érnă esecutării dreptului electoralŭ.

Multă ilaritate s'a produsŭ, când ministrulŭ Szapary, vrêndŭ sĕ motiveze, de ce guvernulŭ n'a disolvatŭ camera încă astăvéră, a fostŭ întreruptŭ de unŭ deputatŭ cu cuvintele: „Pentru-că atuncĭ încă nu aveațĭ banĭ."

Astfelŭ a decursŭ ultima ședință meritoriă a acestei diete, care se va întruni la începutulŭ anului viitorŭ, numai ca sĕ asculte mesagiulŭ de închidere.

Dér pe noi nu ne intereséză atâtŭ cestiunea cum va decurge lupta între guvernulŭ și oposiția maghiară la viitórele alegerĭ.

Ceea ce ne intereséză mai multŭ și în primulŭ rêndŭ suntŭ mĕsurile, ce trebue sĕ le luămŭ noi Românii fără întârḑiere și în tóte părțile, pentru ca alegĕtorii noștri sĕ fiă ferițĭ de-a cădé victimă amăgirilorŭ și terorismului partidelor maghiare și pentru ca sĕ nu se înstrăineze de corpulŭ național.

CRONICA POLITICĂ.

— 13 (25) Decemvrie

— Cetimŭ în ḑiarele din România: D. L. Catargiu a cetitŭ în 11/23 Decemvre la camera și la senatŭ decretulŭ, prin care se **disolva ambele corpurĭ legiuitóre** și se convócă alegĕtorii precumŭ urméză: In ḑilele de 1, 2 și 3 Februarie 1892 pentru cameră, 5 și 6 Februarie 1892 pentru senatŭ, ér noile corpurĭ legiuitóre suntŭ convocate pe ḑiua de 24 Februarie 1892.

— Prin cercurile politice din Viena se dă ca sigură scirea, că în **cabinetulŭ ministerialŭ** din Viena, va intra ca ministru fără portofoliu unŭ membru alŭ stângei germane, anume deputatulŭ orașului Linz, contele *Kuenburg*, care a și sositŭ în Viena, unde a conferitŭ cu ministru-președinte conte Taaffe. „Neue Freie Presse" vorbindŭ despre intrarea contelui Kuenburg în cabinetŭ scrie într'unŭ articolŭ de fondŭ, că contele Taaffe a conferitŭ încă înainte cu câteva lunĭ cu conducĕtorii stângei Plener și Chlumecky. Acestŭ din urmă a refusatŭ cu resoluțiă, de a intra în ministerŭ. Stânga germană aștepta ca Plener, șefulŭ recunoscutŭ alŭ acestei partide, va intra în minister, dér contele Taaffe declară imediatŭ, că nu se póte învoi cu intrarea lui Plener, care în urma capacității sale de bărbatŭ de statŭ, póte întra în cabinetŭ numai ca ministru-președinte, dér că dorința corónei este, ca contele Taaffe sĕ ocupe și mai departe postulŭ acesta.

— Cu privire la părerea guvernului francesŭ în cestiunea ruperei *raporturilorŭ diplomatice* între **Francia** și **Bulgaria** scrie ḑiarulŭ guvernamentalŭ din Parisŭ „France" unŭ articolŭ din care estragemŭ următórele: Principele Ferdinand, ḑice numita fóie, care a intratŭ în Bulgaria în urma vătămărei pe fața a tractatelorŭ esistente, este unŭ favoritŭ alŭ alianței triple și alŭ Angliei. Foile englese, germane, austriace și italiane aproba procedura nelegală a lui Stambulov. Nu se tractéză despre scirile pretinse false ce le-a rĕspânditŭ numitulŭ ḑiaristŭ asupra lui Stambulov, ci despre aceea, că óre pretinsulŭ principe alŭ Bulgariei e unŭ suveranŭ independentŭ și că ore capitulatunile, carĭ suntŭ în valóra în Bulgaria au încetatŭ? Tratatulŭ de Berlinŭ a fostŭ semnatŭ de tóte puterile. Ce e dreptŭ, ḑice numita fóiă, noi nu putemŭ trimite nicĭ o flotă în marea négră, ca sĕ învețe minte pe Stambulov, căcĭ nu zace în obiceiulŭ nostru de a lua refugiu la asemenea volnicii. Nu e tocmai așa de sigurŭ, că bărbațĭ de statŭ cu sânge rece, vorŭ aproba așa de ușorŭ atitudinea lui Stambulov, ca unele foi ale alianței triple. „Décă nimenea încă nu a aprobatŭ în modŭ oficialŭ actualulŭ guvernŭ alŭ Bulgariei, acésta însémnă, că voescŭ ca sĕ țină mĕsură. Bulgaria este unŭ statŭ vasalŭ și Sultanulŭ nu a renunțatŭ pe deplinŭ la suveranitatea sa, a cărei esercitare întêmpină de multeorĭ pedecĭ, dér a cărei principii suntŭ nealterabile. Prin urmare procederea lui Stambulov îngeréză drepturile Turciei. Acesta rabdă, dér fără îndoiélă este o neprecauțiune, de a mai înmulți plângerile domnitorului supremŭ, și cu deosebire într'o afacere, care-lŭ póte sili sĕ intre în tractărĭ asupra raporturilorŭ esterne cu cerbicosulŭ sĕu vasalŭ.

— O scrisóre adresată din Constantinopolŭ „Corespondenței politice", comunică, că d. C a m b o n a anunțatŭ la 11 Decemvre Marelui Vizirŭ **întreruperea relațiunilorŭ franco-bulgare.** La 17 ambasadorulŭ a protestatŭ contra explusărei d-lui Chadourne invocândŭ capitulațiunile. Djevad Pașa a învitatŭ pe d. Cambon sĕ expue într'o notă punctulŭ de vedere alŭ guvernului francesŭ. Se asigură că Pórta sĕ menține opiniunea sa care recunósce Bulgariei dreptulŭ incontestabilŭ de a explusa pe străinĭ din Teritorulŭ sĕu. Face sĕ reiasă faptulŭ că agentulŭ Franciei, d-nulŭ Lannel, întreținea relațiunĭ de intimitate cu d. Chadourne și că prin urmare, elŭ nu ar fi consimțitŭ la espulsarea sa. De altmintrelea se dă ca principii, că explusarea supușilorŭ streinĭ de pe teritorulŭ Turciei nu este menționată, chiar în modŭ implicitŭ în nicĭ una din clasele capitu-

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

2)

O nópte în amfiteatrulŭ Flaviilorŭ.

După Bergsoe; trad. de Cornel.

„Câte-odată mi-se părea, ca și când așĭ auḑi în mijloculŭ urletului și alŭ vîjăitului furtunei șoptindŭ vocĭ misteriόse, mi-se părea că așĭ auḑi sgomotulŭ înăbușitŭ alŭ pașilorŭ și între acestea unŭ strigătŭ de spaimă, care din timpŭ în timpŭ rĕsuna în modŭ înspăimântătorŭ în nemijlocita mea apropiere. Dér deórece sciamŭ, că ruina e locuită de o mulțime de cioicĭ și de ciόre, sĕ nu mai vorbescŭ de bufnițe, ulii și liliacĭ, mĕ liniștii cu ideia, că nisce óspețĭ de aceștia nocturnĭ, conturbațĭ prin vîjăitulŭ furtunei, trebue că își ridică vocile lorŭ, căutându-șĭ unŭ adăpostŭ sigurŭ.

„Firesce, că nu prea aveamŭ atuncĭ curagiu, căcĭ întunereculŭ se lăsă pe încetulŭ atâtŭ de tare asupra colosalei arene, când nu puteamŭ vedé la ḑece pașĭ înaintea mea, și în întunereculŭ acesta vêntulŭ mereu vîjăia, gâfăia, șuera și se văera, așa încâtŭ de multe-orĭ mĕ căiamŭ de caprițiulŭ meu și doriamŭ, ca mai bine sĕ mĕ fi odihnitŭ în patulŭ meu caldŭ de pe Piazza Barberini. Nicĭ nu-'mĭ trecea prin gândŭ sĕ mĕ scolŭ și sĕ o iau la sănĕtósa. Credŭ, că unica ideiă, ce o aveamŭ, era, ca nu cumva vre-unŭ vagabundŭ orĭ altulŭ sĕ mĕ fi observatŭ încă la lumina lunei, că ședŭ aicĭ, și acum folosindu-se de ocasiunea acésta favorabilă, sĕ-mĭ împlânte unŭ cuțitŭ în gâtŭ.

„Ședêndŭ astfelŭ, între asemenea idei, auḑii de-odată la spatele mele unŭ suspinŭ — unŭ suspinŭ omenescŭ atâtŭ de adêncŭ și de îngrozitorŭ, atâtŭ de pĕtrunsŭ de durere și de o adêncă desperațiune, încâtŭ repede ca fulgerulŭ mĕ întorseiu, simțindŭ, cum sângele îmĭ înghiață în vine. Nu vĕḑuiu nimicŭ. Loculŭ în giurulŭ meu era golŭ și totușĭ simțiamŭ, că nu cutezamŭ sĕ-mĭ întorcŭ érășĭ spatele spre partea aceea, de unde venise glasulŭ acela înfricoșatŭ.

„De aceea îmĭ apăsaiu mai tare pălăria pe ochĭ, strînseiu mantaua mai bine pe mine și mĕ așeḑaiu de cealaltă parte a crucei, mereu cu ideile misterióse și grozave, de a auḑi din nou acelŭ suspinŭ înfricoșatŭ, dér totușĭ firmŭ hotărîtŭ, ca sĕ stau până la ultimulŭ momentŭ, căcĭ după césulŭ mănăstirei, mai lipsia numai unŭ pătrarŭ de óră până la meḑulŭ nopții.

„ Intr'aceea simțiamŭ, cum îmĭ svîcnia sângele la têmple. Aicĭ eramŭ înferbêntatŭ, aci rece ca ghiața și orĭ decâteorĭ începea vêntulŭ Sirocco sĕ vîjăe și sĕ urle, simțiamŭ o anumită liniște internă, fiind-că credeamŭ, că nu voiu puté auḑi acelŭ glasŭ tânguitorŭ, décă s'ar repeți.

„De-odată — și tocmai în momentulŭ, când îmĭ rĕḑimaiu capulŭ de crucea de ferŭ rece ca ghiața — se auḑi érășĭ acelŭ suspinŭ. De astă-dată se părea, ca și când ar veni de susŭ dela cele trei lăncĭ, carĭ împodobiau crucea, și ca și când ar pĕtrunde cu o putere electrică prin ferŭ în josŭ, pentru ca sĕ se transplânte până în fibrele cele mai interne ale creerilorŭ mei.

„Sării în susŭ cu unŭ țipĕtŭ, care fù reflectatŭ în modŭ sinistru de către păreții boltițĭ ai arenei; dér îmĭ era cu neputință sĕ descoperŭ ceva, atâtŭ de mare era întunereculŭ și atâtŭ de désă negura, care ca și unŭ aburŭ uniformŭ și cenușiu umplea spațiulŭ. Tremuramŭ din crestetŭ până 'n tălpĭ și numai cu mare greutate putuiu sĕ-mĭ scotŭ césornicolŭ, pentru ca sĕ mĕ convingŭ, că numai cincĭ minute mai lipsiau până la terminulŭ fixatŭ. Inima îmĭ bătea în peptŭ cu putere; doriamŭ sĕ fugŭ în ruptulŭ capului afară din arenă; și numai ideia, că ar rîde de mine, décă așĭ fi eșitŭ cu câteva minute mai curêndŭ, mĕ ținù la postulŭ meu.

„Dér nu mai îndrăsnii sĕ mĕ așeḑŭ lângă cruce. Ba chiar și numai ideia, că așĭ puté auḑi suspinulŭ acela neesplicabilŭ și înfiorătorŭ, era de ajunsŭ, sĕ mĕ înebunéscă de jumĕtate și asfelŭ începui sĕ umbluîm prejurulŭ crucei—cu pistolulŭ în mână și firmŭ hotărîtŭ sĕ slobodŭ pistolulŭ spre loculŭ acela, de unde așĭ fi auḑitŭ tonulŭ.

„Abia ocolisemŭ de vre-o câteva-orĭ crucea, când spre marea mea uimire observai, că brațele ei cele negre, carĭ până acum se înălțau în aerŭ, acum dispărură în negură. Voiam sĕ mĕ apropiu

ațiilorŭ. Ḑiarulŭ de St.-Petersburg ḑice în privința incidentului din Sofia; că ḑiarele facŭ multe comentarii, dér unŭ lucru este de discutatŭ: acesta este că după tractatele internaționale, guvernulŭ din Sofia era ținutŭ sĕ recurgă la agentulŭ Franciei. — Acéstă emisiune constitue o atingere flagrantă a capitulațiunilorŭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 13 (25) Decemvre.

Fundațiune. D-na *Ana* vĕd *Dr. I. Moga* din Sibiiu, în înțelesulŭ dispositiunilorŭ neuitatului sĕu soțŭ, oferì comitetului Asociațiunei transilvane ḑece acțiunĭ de ale societății de asigurare „Transilvania" în valóre totală de 1000 fl., cu scopŭ de a fi primite și administrate din partea acestui comitetŭ ca o fundațiune specială cu numire *„fundațiunea Dr. Ioan Moga și soția sa Ana născută Bologa"*, avêndŭ a face o parte din averea totală a Asociațiunei. Din venitulŭ fundațiunei vorŭ fi a se crea și distribui stipendii pentru fetițe de naționalitate română din Ardélŭ fără distingere de confesiune, carĭ frecuentéză vre-o școlă de fete cu caracterŭ naționalŭ românescŭ, respective confesionalŭ românesc, în prima linia însĕ școla civilă de fete a Asociațiunei și școla elementară a „Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu".

***

Pentru biblioteca Asociațiuei. Pe lângă fundațiunea de 1000 fl., dómna *Ana* vĕd. *Dr. I. Moga* dăruì frumósa bibliotecă scientifică medicală a fericitului sĕu soțŭ constătătóre din 100 diferite opurĭ în 26 tomurĭ legate și 28 broșurĭ, spre a fi încorporată la biblioteca Asociațiunei. — De-asemenea d-na *Ana Hodoșŭ* a dăruitŭ pentru biblioteca Asociațiunei o parte considerabilă din biblioteca fericitului ei soțŭ Dr. I. Hodoșŭ, fostŭ secretarŭ alŭ Asociațiunei.

***

Regina României, aprópe restabilită, este totŭ pe malurile lacurilorŭ italiene. Carmen Silva, din ordinulŭ medicilorŭ, nu se póte ocupa încă cu literatura. Indată ce se va vindeca, ea se va întórce la Bucurescĭ, ḑice „Naționalulŭ".

***

Suflete pierdute. Am amintitŭ, că cerculŭ electoralŭ alŭ Năsĕudului a hotărîtŭ într'o conferență ținută deunădile sĕ candideze de deputatŭ érășĭ pe jidano-maghiarulŭ Arthur Jellinek. Era vorba, că la numita conferență au luatŭ parte și Românĭ. „Nemzet" dela 23 Decemvre spune, că într'adevĕrŭ *a luatŭ parte și Românĭ*, conduşĭ fiindŭ de renumitulŭ „cavalerŭ" I .Ciocanŭ, care a ținutŭ prima vorbire în care a îndemnat pe „tovarĕșii sĕi" sĕ sprigineścă la alegerĭ pe partidulŭ guvernamentalŭ, partidulŭ celŭ mai „binefăcĕtorŭ" pentru țéră. — De sigurŭ, că „cavalerulŭ Ciocanŭ mai rêvnesce după vre-o cruce pentru „merite".

***

Demisionatŭ. In ședința dela 7 Noemvre n. c. a comitetului Asociațiunei transilvane, s'a primitŭ abḑicerea d-lui *Ioanŭ Popescu* din postulŭ de primŭ-secretarŭ și redactorŭ alŭ „Transilvaniei", organulŭ Asociațiunei transilvane, rĕmânêndŭ, ca dela anulŭ nou încolo și până la proxima adunare generală d-sa sĕ fiă substituitŭ în modŭ interimalŭ.

***

„Jokay intre Valahi" Sub titlulŭ acesta „Budapest" dela 20 Decemvre scrie, că „neaoșulŭ" poetŭ maghiarŭ *Jokay* Mór va candida la viitórele alegerĭ de deputațĭ, în cerculŭ Oravițeĭ. Archi mamelukulŭ Jokay și-a pierdutŭ creditulŭ în Cașovia și de aceea d-lŭ Szapary i-a reservatŭ unŭ cercŭ electoralŭ românŭ, așa ḑice „Budapest", ér pentru ca ale isbêndei căi sĕ-i fiă bine pregătite, guvernulŭ a trimisŭ la Oravița dreptŭ corteșŭ, pe *Rezei Szilviusz*, „fericitorulŭ" cercului electoralŭ Ceica, care în aceștĭ patru anĭ și mai bine, de când s'a înauguratŭ dieta de față, nu și-a căscatŭ acolo gura măcar o singură dată — Atragemŭ atențiunea Românilorŭ dela Oravița, sĕ se feréscă ca de focŭ de aceștĭ lupĭ îmbrăcațĭ în piei de oiă și sĕ le respingă orĭ ce înbiărĭ și lingușirĭ.

***

Cereale române în Rusia. In porturile sudice ale Rusiei, s'a întêmplatŭ în anulŭ acesta pentru prima óră sĕ se importeze cereale din România. Prima partiă sosi în ḑilele aceste în numitele porturĭ, în cantitate de 50,000 de punțĭ.

***

„Lumea ilustrată." Sub acestŭ titlu a apărutŭ la Bucurescĭ o nouă revistă ilustrată, care se distinge în deosebĭ prin ilustrațiunile ei curate și fórte frumóse. Revista în totalŭ are unŭ esteriorŭ elegantŭ, formatŭ mare 4°, hărtiă fină, tiparŭ curatŭ; învĕlitórea representă unŭ frumosŭ tablou în colorĭ. După cuprinsŭ, revista e de asemenea promițătóre; ea șĭ-a propusŭ a publica scrierĭ din diferite ramurĭ ale sciinței, artei și literaturei, fiindŭ representată și partea privitóre la viéța socială, musică și modă.

„Lumea ilustrată" va apăré la 1 și 15 a fiă-cărei lunĭ. Prețulŭ pe anŭ 20 de lei pentru România, ér pentru alte țĕrĭ 23 lei 60 banĭ. Abonamentulŭ se póte face la administrația revistei în Bucurescĭ (Hotel de France Nr. 8), precum și la tóte librăriile mai marĭ din România și străinătate. N. 1 conține 8 ilustrațiunĭ și vre-o 8 piese parte prosă, parte poesiă; apoi interpretarea ilustrațiunilorŭ, mode etc.

***

Mulțămita lui Battemberg. O telegramă din Sofia spune, că d-lŭ Menges fostŭ secretarŭ privatŭ alŭ prințului Alexandru de Battenberg a remisŭ președintelui Sobraniei o scrisóre a prințului. Acéstă scrisóre, care a fostŭ cetită în ședință și primită cu entusiasmŭ prin aplause vii, mulțumesce Camerei și nobilului poporŭ bulgarŭ pentru decisiunea lorŭ generósă; ea rógă pe președintele Slavkoff sĕ fiă pe lângă ei interpretulŭ sentimentelorŭ sale de recunoscință. Prințulŭ face urărĭ pentru prosperitatea Bulgariei și a demnilorŭ sĕi fii, carĭ s'au arătatŭ așa de vitejĭ pe câmpulŭ de bătae și carĭ sciu sĕ-șĭ amintéscă în modŭ atâtŭ de generosŭ de acela, care a avut fericirea sĕ fiă în capulŭ lorŭ în timpurĭ grele, dér gloriόse. Dumneḑeu sĕ protégă în tot-déuna pe scumpa Bulgariă, acésta este dorința arḑĕtóre a fostului sĕu servitorŭ devotatŭ și credinciosŭ amicŭ.

***

Reuniunea femeilorŭ române din Abrud, Abrudsatŭ și jurŭ, învită la petrecerea de dansŭ împreunată cu sorțire (tombola), ce o va arangia în presara anului nou, adecă la 12 Ianuarie n. 1892 în sala dela „Romancuța" din Abrud. Sorțirea se va începe la 2 óre d. a., ér dansulŭ la 8 óre séra. Intrarea la sorțire, pentru cei învitațĭ este liberă; ér la dansŭ prețulŭ de întrare e 50 cr. *Comitetulŭ arangiator.*

***

Fómetea în Rusia. Miseria generală și suferințele ce a cuprinsŭ păturile de josŭ ale poporațiunei Rusiei, a atrasŭ atențiunea societății mai înalte. Urmând esemplulŭ lui *Tolstoi*, cercurile aristocratice din Moscva, au pornitŭ o mare mișcare întru ajutorarea celorŭ suferitorĭ. Spre scopulŭ acesta s'a formatŭ unŭ comitetŭ esecutivŭ, care primo loco se va nisui se adune tóte sumele, ce înainte de asta se dedeau pentru balurĭ și alte petrecerĭ. Țarulŭ Alexandru alŭ III, care s'a pusŭ în fruntea mișcării a datŭ din casseta propriă *200,000 ruble*, suma ce ar fi trebuitŭ s'o cheltuéscă cu balurile. — In anulŭ viitorŭ, déră nu se vor face balurĭ în Moscva.

***

Alinarea miseriei în Rusia. Renumitulŭ scriitorŭ rusŭ Tolstoi a organisatŭ în districtulŭ Dancov, guvernamentulŭ Riazan, bucătării poporale unde se dă gratisŭ de mâncare ómenilorŭ lipsițĭ. Contele, conduce însușĭ, împreună cu fiicele sale, aceste bucătării.

***

Vapóre ciocnite Cetimŭ în „Timpul". Vaporulŭ localŭ, care sosea erĭ séra dela Ismailŭ și Tulcea (alŭ companiei danubiane) înserândŭ pe drumŭ și-a aprinsŭ felinarele reglementare: albŭ la catargŭ și roșu și verde la lăturĭ. Ajunsŭ în fața zalhanalei d-lui Antachi, căpitanulŭ a vĕḑutŭ, că unŭ remorcher venea cu tótă iuțéla din spre susŭ, și îndată i-a datŭ prin fluerulŭ sirenei, semnalulŭ de alarmă. Din nenorocire era prea târḑiu. Remorcherulŭ veni, cu tótă forța și lovi vaporulŭ campaniei danubiane dreptŭ în compartimentulŭ mașinelorŭ, punêndu'lŭ în pericolŭ d'a scambra. Căpitanulŭ vĕḑêndŭ pericolulŭ îșĭ aruncà cu iuțală vaporulŭ de malŭ. In acestŭ intervalŭ însĕ gróza și panica, fiindŭ la culme pe bordulŭ austriacŭ, dădură cu toțiĭ năvală pe puntea remarcherului și în acéstă învălmășélă câți-va călătorĭ — se ḑice trei-patru — și-au găsitŭ mórtea în valurile Dunărei. Ceilalțĭ pasagerĭ au trebuitŭ sĕ vie pe josŭ, în celŭ mai mare frigŭ, încărcațĭ cu bagajele lorŭ până la Galațĭ.

***

Principele moștenitorŭ alŭ Svediei, se va duce în curêndŭ la Petersburg, pentru ca sĕ facă visită Țarului.

***

Navigația pe Dunăre, după cum anunță foile din România, s'a închisŭ pentru anulŭ acesta pe tóte liniile.

***

Mai multe linii telegrafice din România au fostŭ întrerupte din causa viscolului.

***

Comitetŭ parlamentarŭ. In Berlinŭ s'a constituitŭ ḑilele aceste unŭ comitetŭ parlamentar germanŭ pentru „arbitragiu și pace", sub președința deputatului Baumbach. Aprópe toțĭ deputații progresițĭ s'au inscrisŭ.

***

Victor Iacobs, ministrulŭ de statŭ alŭ Belgiei a reposatŭ alaltăerĭ în Bruxelles.

***

Lupĭ. Se scrie din Agram: In comuna Vrbovec au sfășiatŭ lupii in decursŭ de 48 de óre, doi cai, doi boi și 7 porcĭ. Căpetenia districtului a dispusŭ o góņă în contră lupilorŭ la care vorŭ lua parte 1600 de țĕranĭ.

Vocĭ asupra discursului lui Dr. Gregr.

Discursulŭ lui Eduard Gregr este multŭ criticatŭ de către foile Cehilorŭ bĕtrânĭ, dér nicĭ în foile Cehilorŭ tinerĭ nu-lŭ lasă, nescărmănatŭ. Se accentuéză din amêndouĕ părțile, că décă ar fi lipsitŭ câteva pasage din acéstă cuvêntare ea ar fi avutŭ mai mare efectŭ și nu ar fi datŭ prilegiu contrarilorŭ națiunei cehe de a ḑice, că în sînulŭ representanților lorŭ s'ar nutri idei dușmănóse statului. Dovadă că în privința acésta discursulŭ lui Gregr n'a fostŭ succesŭ este și împrejurarea, că deputatulŭ Dr. Herold, i-a făcutŭ unŭ comentaru vrêndŭ sĕ slăbéscă unele pasage prea aspre ale ei, asupra cărora, se ḑice, că și-a espri-

---

de ea, dér acum îmĭ era chiar peste putință ca sĕ o găsescŭ. Umblai crucișŭ și curmeḑișŭ încóce și în colo, cădeamŭ de multe-orĭ peste bucățĭ de stîlpĭ sfărîmațĭ, dér crucea n'o aflamŭ, și totdeodată aveamŭ unŭ sentimentŭ mistericŭ și ciudatŭ, ca și când spațiulŭ în giurulŭ meu s'ar lărgi, așa încâtŭ părea, că pribegescŭ pe unŭ pustiu nemărginitŭ, pe unŭ pustiu acoperitŭ de o negură cenușiă, pe care nu o puteamŭ străbate cu privirea. Căutai spre eșirĭ, — ele dispăruseră; mĕ încercai sĕ ajungŭ în coridóre, — era, ca și când ar fi atêrnatŭ în aerŭ; mĕ întorsei érășĭ spre cruce, care, după cum sciam eu, se afla în mijloculŭ arenei, — dér mi-se părea, ca și cum așĭ descrie unŭ cercŭ mare nedefinitŭ, ca și cum m'așĭ afla într'unŭ labirintŭ de negură și de norĭ. In fine se părea, ca și când așĭ fi orbecatŭ jurŭ împrejurŭ ca și când întregŭ amfiteatrulŭ colosalŭ s'ar fi întorsŭ și în mijloculŭ acestei orbecărĭ rătăcite auḑii pentru a treia óră și încă aprópe de mine acelŭ suspinŭ înfricoșatŭ,

„Cu energia desperărei mĕ întorsei într'acolo și sloboḑii pistolulŭ și la lumina roșiatică, ce urmà după împușcătură, vĕḑui, că am nemeritŭ unulŭ dintre micile altare, din alŭ cărui frontalŭ mĕ privia fixŭ o figură de călugărŭ, cu aureola gloriei împrejurulŭ capului sĕu. Impușcătura rĕsunà cu o putere supranaturală printre boltiturĭ și ecoulŭ o reflecta de sute de-orĭ printre arcadele și arcurile de triumfŭ sfărâmate și între păreții elipticĭ ai amfiteatrului.

„Unŭ roiu de paserĭ, spăriate de detunătură, se înălțară în aerŭ și sburară croncănindŭ răgușitŭ de-asupra capului meu, pe când o părechiă de liliacĭ fórte marĭ sburară atâtŭ de aprópe de mine, încâtŭ i-așĭ fi pututŭ prinde cu mâna.

„In momentulŭ acela rĕsunà prima lovitură a clopotului dela Santa Francisca Romana și mie mi-se părea, ca și când așĭ audi vocĭ afară, carĭ mĕ strigau pe nume. Pe lângă aceea îmĭ părea, ca și când detunătura și foculŭ m'ar fi smulsŭ din starea mea visătóre, în care mĕ aflasemŭ. Vedeamŭ cu totulŭ lămuritŭ licărindŭ loculŭ de eșire, și veselŭ, că am scăpatŭ așa de ieftinŭ, alergai într'acolo ca sĕ mĕ întêlnescŭ érășĭ cu amicii mei romanĭ, ce mĕ așteptau afară.

„Dér abia ajunsei în primulŭ coridorŭ, când mi-se întêmplà érășĭ ceva, ce mĕ umplù de gróză. Nu era urletulŭ furtunei ceea ce auḑii, nicĭ șueratulŭ vêntului, care se îndesuia printre coridórele boltite nu, era unŭ fâșăitŭ, unŭ murmurŭ, unŭ zuzăitŭ linŭ, mistericŭ și șoptitorŭ, ca și când așĭ fi fostŭ încungiuratŭ de numĕróse cete, ce se apropiau, — cete, pe carĭ nu le puteamŭ vedé, dér carĭ cu tóte acestea mĕ apăsau trupesce în modŭ ciudatŭ, mĕ ridicau și mĕ abăteau din drumulŭ meu. Era o apăsare și o îndesuiélă, ca și în ḑiua de Pascĭ, când se îndesuiau massele de ómenĭ în biserica Sf. Petru.

„Dér nu vedeam nimicŭ și totușĭ eram purtatŭ de unŭ curentŭ, încâtŭ abia într'unŭ coridorŭ putui fi liberŭ, tocmai atuncĭ când mi-se părea ca și când ar fi voitŭ sĕ mĕ înalțe pe nisce scărĭ nevĕḑute în etagiulŭ de susŭ.

„Amețitŭ și înspăimântatŭ mĕ repeḑii afară în arena, care zăcea într'unŭ amurgŭ nehotărîtŭ. Dér cele patru-spreḑece altare ale ei dispăruseră și în loculŭ ei se afla o baltă puturósă de sânge. Mĕ uitaiu împrejurŭ. Era, ca și când nisce masse albe de negură sĕ învêrtiau în neorênduială spre vomitóre, și apoi plutiau în cercurĭ marĭ în formă de straturĭ dealungulŭ terasselorŭ amfiteatrului.

„Voii sĕ alergŭ spre altă ieșire. Dér abia făcui câțiva pașĭ, când — aprópe în loculŭ acela, unde sloboḑii pistolulŭ — observai unŭ călugărŭ Capuținŭ înaltŭ, palidŭ și slabŭ, care cu brațele încrucișate pe peptŭ mé privea lungŭ.

—„„D-ta ai uitatŭ ceva"", ḑise elŭ cu voce sécă și ciudată: „„Ia aceea, ce ți-se cuvine!""

„Ḑicêndŭ acestea, îșĭ băgà mâna în buzunarulŭ rassei sale și scóse unŭ obiectŭ greu, pe care mi-lŭ puse în mână: — era glonțulŭ de pistolŭ, care purta încă urmele varului, pe care-lŭ lovise. (Va urma).

matŭ părerea de rĕu, chiar şi clubulŭ Cehilorŭ tinerĭ.

Ḑiarulŭ Cehŭ „Slovenek" e năcăjitŭ pentru-că Gregr vorbindŭ de dreptulŭ publicŭ alŭ Boemiei şi vrêndŭ a arĕta că Ungaria prin dobêndirea dreptului ei publicŭ a câştigatŭ numai, a lăudat prea multŭ pretinsa ei prosperare, ḑicêndŭ, că de altă parte Boemia dă îndĕrĕtŭ. „Şi totuşĭ" esclamă numita fóie „esposiţiunea regnicolară din Praga a avutŭ unŭ succesŭ atâtŭ de strălucitŭ, ér în Pesta se gândescŭ încă şi acum, décă sĕ arangieze o esposiţiune regnicolară unguréscă, pentru că sĕ temŭ de fiasco. Dr. Gregr a mai lăsatŭ sĕ cadă şi cuvêntulŭ că în Ungaria n'ar fi atâtea certe ca în Austria. Adevĕratŭ, că în Ungaria nu esistă o certă de popóre atâtŭ de sgomotósă ca la noi, adauge „Slovenek", pentru-că Maghiarii au legatŭ fedeleşŭ naţionalităţile nemaghiare aşa încâtŭ nu se mai potŭ mişca. . . . . Mulţĭ credŭ, că Gregr, numai de aceea a vorbitŭ aşa fără de nicĭ o cruţare spre a pregăti şi a anunţa în modulŭ acesta drumulŭ către oposiţiunea passivă. Acésta este fórte verosimilŭ, căcĭ Cehii tinerĭ neputândŭ a avea succesŭ în parlamentŭ, arŭ dori sĕ iasă din elŭ.

* * *

Ḑiarulŭ Cehilorŭ tinerĭ „Narodni Listy" din 22 Decemvre se ocupă într'unŭ articulŭ de fondŭ cu manifestaţiunea bărbaţilorŭ de încredere ai Cehilorŭ bĕtrânĭ, în contra Dr. Gregr. In contra statului austriacŭ, ḑice numita fóiă, au mai vorbitŭ astfelŭ şi alţĭ bărbaţĭ afară şi înainte de Gregr. Faţă de acelaşĭ statŭ s'au scrisŭ declaraţiunĭ, proteste şi promemorii, fără ca autorulŭ acelora sĕ fiă numitŭ trădătorŭ de ţéră. Faţă de acelaşĭ statŭ a vorbitŭ şi Dr. *Rieger* în vorbirea sa în dietă în 25 Februarie 1867. In altŭ locŭ numita fóiă aduce aminte ḑiarului „Politik" la aceea, că, elŭ a fostŭ acelŭ ḑiarŭ, care a tipăritŭ acelŭ rescriptŭ din Septemvre pe hârtiă móle. Afirmaţiunea foilorŭ Cehilorŭ bĕtrânĭ, că comisiunea parlamentară a Cehilorŭ tinerĭ, şĭ-a esprimatŭ *desaprobarea* ei faţă de dep. Dr. *Gregr*, e desminţită în modŭ formalŭ de către ḑiarulŭ „Narodni Listy. După datoria parlamentară o astfelŭ de desaprobare nu se póte face nicĭ odată din partea unei comisiunĭ, ci numai din partea clubului respectivŭ. Acésta însĕ nu s'a întêmplatŭ, din nicĭ o parte nu i s'a esprimatŭ vre-o desaprobare dep. Dr. Gregr.

Corespondenţa „Gaz. Trans."

Diecesa Lugoşului, ḑiua Cuv. Sava 1891.

Onorabilă Redacţiune! Observaţiunea eşită în „Unirea" Nr. 50*), care numai corectă şi la locŭ nu se póte numi, făcută la adresa veteranei „Gazeta Transilvaniei", cu privire la dreptulŭ orĭ competinţa acesteia, de a critica mersulŭ causelorŭ bisericescĭ-şcolastice, mĕ face sĕ ḑicŭ şi eu o vorbă în causă, rugându-mĕ ca alţii încă sĕ-şĭ desfăşure părerile lorŭ. Nu e rĕu, décă o causă ca acésta, care ne interesézä pe toţĭ, se cerne puţinelŭ, ca sĕ fimŭ în curatŭ noi cu noi.

Mi-se pare, că domnii dela „Unirea" puţinŭ au fostŭ, orĭ nicĭ-decâtŭ *in cura animarum*, căcĭ altcum arŭ trebui numai sĕ se bucure, când vĕdŭ, că unii orĭ alţii dintre credincioşĭ se interesézä, le zace la inimă mersulŭ treburilorŭ nóstre bisericescĭ şcolastice, ér nicĭ pe departe sĕ nu se indigneze, şi cu atâtŭ mai puţinŭ sĕ facă usŭ de espresiunĭ prea arogante şi temerarie, cum e: *sutor ne ultra crepidam*, făcută la adresa unui organŭ veteranŭ probatŭ, a căruia chiămare este cu orĭ ce preţŭ şi între orĭ ce împrejurărĭ a sbiciui viţiulŭ şi a vindeca rĕulŭ, dintre carĭ rĕulŭ ce esistă pe têrĕmulŭ *bisericescŭ şcolasticŭ unitŭ*, aşa credŭ, că nu are prerogative a fi scutitŭ de judecata unuia orĭ altuia binevoitorŭ.

Óre Prea Veneratele nóstre Consistóre lucră întotdéuna corectŭ şi în tóte privinţele conscienţiosŭ? şi despre ce lucră ele, nouĕ óre sĕ nu ne fiă iertatŭ nimĕnui a ḑice nimica? Da, nouĕ preoţilorŭ concedŭ nu ne este iertatŭ, pentru-că îndată suntemŭ îndrumaţĭ la *obedienţă canonică*, care de multe-orĭ devine paliulŭ, sub care se astrucă ilegalităţile eclesiasticilorŭ celorŭ mai marĭ faţă de cei mai micĭ; décă ni-ar fi şi nouĕ iertatŭ sĕ ḑicemŭ câte una, din când în când, nu s'ar întêmpla casurĭ ca la Feldru, nu s'ar da ansă la plângerĭ în contra nepotismului din diecesa Oradiei marĭ, de carĭ multe cetisemŭ într'unŭ timpŭ în „Gazetă". Dér fiind-că din diecesa Lugoşului, de când acésta e gubernată de Ilustritatea Sa Prea demnulŭ archiereu Dr. Victorŭ Mihali, mai nimicŭ nu se póte ceti prin ḑiare, ar cugeta cineva, că aci mergŭ lucrurile de totului bine, şi consistorulŭ ar purcede întru tóte prea conscienţiosŭ.

Dómne apĕră! nicĭ pe departe! Se póte, când demnulŭ Archiereu ar fi încungiuratŭ numai de consilierĭ drepţĭ şi conscienţioşĭ în tóte, ar merge lucrurile bine; însĕ décă voiu insera unele fapte împlinite în Consistoriulŭ din Lugoşŭ, îmĭ veţĭ concede, cumcă acele numai după dreptate şi conscienţiosŭ nu s'au decisŭ; prin urmare vĕ veţĭ puté închipui, câtă iubire de dreptate vorŭ fi avêndŭ aceia, carĭ au deliberatŭ asupra lorŭ, carĭ cu dreptŭ se presupune, de comunŭ au datina a cutropi pe bunulŭ archiereu cu voturile lorŭ; numai aşa póte fi, căcĭ altcum nu s'ar întêmpla. Şi étă cum:

a) Anulŭ trecutŭ se publicase concursŭ pentru o parochiă—Scăiuşŭ; — la acésta recurseseră 6 preoţĭ meritaţĭ, aceştia toţĭ au fostŭ preteraţĭ şi parochia a fostŭ conferită unui teologŭ eliminatŭ din 2 seminare, cu numele Ciora, care din vocaţiune către cariera preoţéscă şi-a schimbatŭ numele în „Varju".

b) Preotulŭ Ganga din Comorişte, unde servise 13 anĭ, pentru nisce flécurĭ muieresci a fostŭ amovatŭ din acea parochiă şi strămutatŭ la Jitinŭ în loculŭ unui preotŭ abia de 8—9 lunĭ ordinatŭ, şi înlocuitŭ în Comorişte cu acesta, care este favoritulŭ..... unui canonicŭ din Lugoşŭ.

c) Parochia şi Protopopiatulŭ, de presente vacante, din Orăştiă, cu tóte că pentru aceste recurseseră încă 9 preoţĭ, toţĭ bĕtrânĭ şi cu merite pentru diecesă, aceştia au fostŭ toţĭ ignoraţĭ şi parochia cu protopopiatulŭ Orăştiei s'au conferitŭ unui teologŭ absol. neordinatŭ încă, care în sensulŭ §. 65. p. a. din statutele diecesane, nicĭ că avea dreptulŭ a recurge după beneficiu, ci trebuia sĕ fiă dispusŭ celŭ puţinŭ numai unŭ anŭ la Rudabaia orĭ la Tirnava; în sĕptĕmâna acésta se însură ca protopopŭ, — lucru ne mai pomenitŭ în analele provinciei nóstre metropolitane,.... şi aceste tóte de dragulŭ cui?...

Şi tóte aceste sĕ nu te consterneze? Şi sĕ nu ḑicĭ nimica? Ba, din contră, décă aceste altcum nu se potŭ vindeca, precum nicĭ nu se potŭ, aci e mama „Gazeta", organulŭ forului supremŭ alŭ opiniunei publice, ne vomŭ văeta până atuncĭ, până când de aceste nu se vorŭ mai întêmpla, până ce se va stêrpi rĕulŭ pretutindenĭ, şi din sînulŭ Consistórielorŭ, căcĭ nu suntŭ infalibile, multe se întêmplă, se judecă şi acolo, carĭ nu arŭ trebui sĕ se întêmple, sĕ se judece!

Unŭ preotŭ.

*) Acestŭ numĕrŭ alŭ „Unirei" nesosindu-ne, l'amŭ reclamatŭ, însĕ nu l'amŭ primitŭ până astăḑĭ. — Red.

„Unŭ învĕţătorŭ — a luatŭ lumea în capŭ!"

(La adresa Onor. redacţiunĭ a „Luminătorului" în Timişóra.)

Suntŭ vreo 14 ḑile, de când redacţiunea „Luminătorului" (nr. 90 dela 9 Dec. n. 1891) a adresatŭ redacţiunei nóstre o provocare ciudată şi naivă.

Cetitorii noştri îşĭ vorŭ aduce aminte, că în nr. 258 alŭ „Gazetei", reproducêndu-se o notiţă a „Luminătorului" despre unŭ învĕţătorŭ, care a luatŭ lumea în capŭ fiindcă ar fi fostŭ şicanatŭ în modŭ ne mai pomenitŭ de comitetulŭ parochialŭ etc. etc., noi amŭ trasŭ la îndoiélă aceste informaţiunĭ ale „Luminătorului" pe temeiulŭ unorŭ date, ce le-amŭ şi indicatŭ.

Imprejurarea acésta a turburatŭ pe confraţii noştri aşa de multŭ, încâtŭ au mersŭ până a ne soma, ca *séu sĕ ne susţinemŭ, séu sĕ revocămŭ, séu sĕ ne modificămŭ* observările ce le-amŭ făcutŭ în nr. 258.

Pentru orĭ şi cine, care a cetitŭ somarea „Luminătorului", trebuia sĕ fiă clarŭ, că nu este nicĭdecum în dreptŭ de a se arĕta ofensatŭ şi de-a ne cere aşa ḑicêndŭ satisfacţiă şi încă „*în termenŭ de 10 ḑile*"; trebuia sĕ fiă clarŭ pentru orĭ şi cine, că acéstă procedere a „Luminătorului" dovedea numai preocupaţiune.

Cine a susţinutŭ, că „unŭ învĕţătorŭ românŭ confesionalŭ dintr'o comună învecinată cu Timişóra şi aparţinătóre diecesei Aradului" etc. a fostŭ şicanatŭ şi prigonitŭ de organele bisericescĭ aşa, că a trebuitŭ sĕ ia lumea în capŭ?—„Luminătorulŭ", nu „Gazeta"!

„Gazeta" n'a făcutŭ alta decâtŭ a trasŭ la îndoiélă acéstă scire, susţiindŭ, că are date după carĭ acelŭ învĕţătorŭ a trebuitŭ sĕ ia lumea 'n capŭ din vina lui propiă.

Ce putea fi dér mai invederatŭ decâtŭ aceea, că datoria de a dovedi afirmaţiunea sa era a „Luminătorului". Noi amŭ negat'o, prin urmare era rêndulŭ celorŭ ce au făcut'o, sĕ-o documenteze.

In locŭ de acésta „Luminătorulŭ" a căruia redactorŭ este jurisconsultŭ, vine cu pretenţia ca sĕ dovedimŭ noi mai întâi afirmările nóstre negative. La casŭ contrarŭ ameninţă, că „va publica afacerea întrégă cu numitulŭ învĕţătorŭ, pe temeiulŭ datelorŭ şi actelorŭ oficióse".

Pretenţiunea „Luminătorului", fiindŭ nedréptă şi neîntemeiată, noi amŭ preferitŭ a-i da ocasiunea sĕ-şĭ facă datoria de-a documenta, ceea ce a susţinutŭ; amŭ lăsatŭ dér anume sĕ trécă „terminulŭ de ḑece ḑile" alŭ somaţiunei.

Atâtŭ spre a ne lămuri posiţiunea în acéstă afacere, pe care „Tribuna" în modulŭ ei obicĭnuitŭ s'a încercatŭ sĕ-o esploateze în contra nóstră făcêndu-se din nou ridiculă, mai alesŭ prin afirmarea, că amŭ fi atacatŭ diecesa Caransebeşului, pentru că amŭ adusŭ simpla scire, că „precum ni-se asigură", acelŭ învĕţătorŭ s'a aşeḑatŭ la altă staţiă în diecesa Caransebeşului.

In fine încă numai o vorbă.

„Luminătorulŭ" crede, că prin observările nóstre la notiţa sa, noi l'amŭ fi timbratŭ ca „mistificatorŭ alŭ adevĕrului".

Acésta nu este aşa. Noi nicĭ că ne-amŭ gânditŭ la „Luminătorulŭ", ci numai la casulŭ, ce l'a atinsu şi pe basa informaţiunilorŭ nóstre i-amŭ ḑisŭ cu alte cuvinte: n'ai dreptate!

Trebuia dér redacţiunea „Luminătorului" sĕ ne dovedéscă séu că noi suntemŭ mistificaţĭ, séu sĕ recunóscă că dênsa a fostŭ mistificată şi rĕu informată şi sĕ rectifice scirea adusă, ér sigurŭ, că nimĕnui nu i-ar fi trecutŭ prin gândŭ a-o acusa că „mistifică adevĕrulŭ."

Numai atuncĭ „Luminătorulŭ" ar veni în prepusŭ, că în casulŭ de faţă este preocupatŭ, pártinitorŭ şi mistificătorŭ, când neputêndŭ dovedi ceea ce a susţinutŭ, n'ar vré de altă parte sĕ recunóscă, că a greşitŭ în contra adevĕrului!

DIVERSE.

O receptă vindecătóre de tóte bólele. Poporulŭ spaniolŭ în casurĭ de bólă nu prea alérgă la medicĭ, mai alesŭ fiindcă nicĭ nu prea găsescŭ medicĭ, decâtŭ la depărtărĭ fórte marĭ. Astfelŭ se istorisesce următorulŭ casŭ caracteristicŭ: Intr'unŭ satŭ nu departe de Barcelona s'a întêmplatŭ înainte de asta cu doi anĭ, că s'a bolnăvitŭ unŭ sublocotenentŭ de gendarmĭ şi în timpulŭ acesta elŭ trimitea de obiceiu unŭ tînĕrŭ ţĕranŭ la oraşŭ cu o receptă, ca sĕ-i aducă medicina de lipsă dela farmaciă cu care apoi se şi însănĕtoşă. La câteva sĕptĕmânĭ în urmă se întêmplă, că se bolnăvĭ şi tînĕrulŭ. Fiindcă din întêmplare o receptă de-a sublocotenentului rĕmăsese la elŭ, tînĕrulŭ trimisese cu ea pe tatălŭ sĕu la oraşŭ, ca sĕ-i aducă şi lui medicina de aceea, de care avusese sublocotenentulŭ, fiindcă décă acesta s'a însănĕtoşatŭ, tînĕrulŭ credea, că sigurŭ şi elŭ se va însănĕtoşa. Medicina 'i s'a şi adusŭ şi tînĕrulŭ o luă în acelaşĭ modŭ, cum vĕḑŭ că o luase şi sublocotenentulŭ. Fiindcă din întêmplare tînĕrulŭ s'a însănĕtoşatŭ, ţĕranii începură sĕ crédă, că acum orĭ ce bólă se póte vindeca cu recepta de mai susŭ. Când în satŭ orĭ în împrejurime se întêmpla vre-unŭ casŭ de bólă, ómenii luau recepta şi haide la farmaciă după lécurĭ. Asta a mersŭ totŭ aşa timpŭ de doi anĭ de ḑile, până ce în fine farmaciştilorŭ din Barcelona le părŭ bătătorŭ la ochĭ cum de aceeaşĭ receptă se întrebuinţéză de atâtea-orĭ. Ei se interesară de lucrulŭ acesta şi astfelŭ ajunseră sĕ afle cum stă tréba. Noroculŭ a fostŭ, că în receptă din întêmplare se prescria o medicină uşóră şi inofensivă, căcĭ altmintrelea putea sĕ se întêmple marĭ nenorocirĭ cu bieţii bolnavĭ nepricepuţĭ.

Potopulŭ viitorŭ. Intr'unŭ cercŭ distinsŭ vienesŭ, celebrulŭ Falb, despre care au vorbitŭ atâta gazetele europene, a espusŭ basele fundamentale ale sistemului sĕu sciinţificŭ şi a conclusŭ, că unŭ diluviu universalŭ va avé locŭ în anulŭ 6100. Falb şĭ-a basatŭ aserţiunile pe următórele socotelĭ: E constatatŭ, că cantitatea de apă pe pămêntŭ trece prin schimbărĭ marĭ. S'a demonstratŭ, că la fiăcare 1200 de anĭ, cantitatea de apă pe globulŭ nostru este cea mai mică. Insĕ după acéstă scădere apa începe a cresce din anŭ în anŭ astfelŭ că după 2000 de anĭ ómenii trebue sĕ-şĭ părăséscă locuinţele de pe câmpurĭ şi sĕ-şĭ facă altele pe délurĭ şi pe munţĭ. In patru mii de anĭ pămêntulŭ e peste totŭ acoperitŭ de apă, care cresce mereu în volumŭ. Astfelŭ se esplică diluviulŭ universalŭ despre care vorbesce biblia. Producţiunea apei în atmosfera nóstră sporesce până ce totŭ pămêntulŭ e muiatŭ, şi atuncĭ se întêmplă o transformaţiă radicală. Pe urmă apa se împuţinéză şi ese désupra continentelorŭ, carĭ începŭ sĕ producă plante, animale micĭ, marĭ, şi în sfârşitŭ ómenĭ, la întêmplare. Se póte ca omulŭ viitorŭ pe globulŭ nostru sĕ semene ŭnui altŭ animalŭ, ér nu maimuţei ca acum. După asta ér se umflă apa, ér pierŭ toţĭ ér este transformaţiă şi totŭ aşa mai departe.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 24 Decemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	106.35
Renta de hârtiă 5%	101.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.80
dto argintŭ	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	113.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	90.70
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	137.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	129.75
Renta de argintŭ austriacă	92.25
Renta de aurŭ austriacă	109.10
Renta de hârtiă austriacă	92.60
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.59
Napoleon-d'orĭ	9.34
Mărcĭ 100 împ. germane	57.83
Londra 10 Livres sterlinge	117.70

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

PUBLICAȚIUNE.

După descoperirea făcută din partea unorŭ domnĭ profesorĭ, causele casurilorŭ de îmbolnăvirĭ ivite în Brașovŭ în timpulŭ celŭ din urmă se potŭ reduce la apa de bĕutŭ. Acésta mĕ silesce a face locuitorii atențĭ, sĕ nu ia **apă de bĕutŭ** din acele fântânĭ, carĭ pórtă însemnarea **„apă de trebuință“**, însĕ **nu de bĕutŭ** și din precauțiune, întâiu sĕ fierbă bine apa de bĕutŭ din orĭ și ce fântână luată și sĕ o pună sĕ se rĕcéscă înainte de a se bea.

Brașovŭ, 20 Decemvre 1891.

Nr. 1533/91 (734,3–3) **Primarulŭ.**

PUBLICAȚIUNE.

Direcțiunea generală a Căilorŭ Ferate Române face cunoscutŭ prin acésta, că are

31 posturĭ de Inginerĭ vacante

la Serviciulŭ de Intreținere din Bucurescĭ, Craiova, Pitescĭ Buzĕu, Galațĭ și Iașĭ.

Doritorii de a ocupa asemenea posturĭ suntŭ rugațĭ a presenta cererile D-lorŭ în scrisŭ *la adresa Direcțiunei generale a Căilorŭ Ferate Române, Serviciulŭ P. la Bucurescĭ* celŭ multŭ până la **15 Ianuarie 1892 st. nou** cu arătarea adresei D-lorŭ exactă și anexândŭ documentele următóre:

1) Diploma séu Certificatŭ de terminarea studielorŭ a unei școle speciale de Inginerĭ.

2) Certificatŭ de serviciu.

3) Actŭ de nascere.

4) Actŭ de căsătoriă (déca e căsătoritŭ) și de nascere alŭ soției, precum și eventualŭ ale copiilorŭ.

5) Actele pentru serviciulŭ militarŭ.

Pentru informațiunĭ mai detaliate doritorii se vorŭ adresa în scrisŭ séu verbalŭ la **Șefulŭ Serviciului de Intreținere C. F. R., Bucurescĭ, Calea Victoriei Nr. 124.**

724—15.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriș	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.47
Clușiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8 20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriș	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51		2.48	9.48
	2.12		3.03	9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighișóra	3 46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Brașovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		11.—		2.19
Timișŭ		2.41		3.01
Predealŭ		3.26		3.31
Bucurescĭ		9.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timișŭ	1.42		5.57	
Brașovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apața	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighișóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediașŭ	6.42	10.31		12.37
Copșa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blașiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiușŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vințul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirișŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Clușiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădășelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireșŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5.46
Glogovațŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulișŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bĕrzava	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăștia	10.16		10.50
Șibotŭ	10.36		11.16
Vinț. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiușŭ	11.53		12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.
Teiușŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinț. de josŭ	4.09		2.36
Șibotŭ	4.52		3.03
Orăștia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bĕrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulișŭ	9.58	6.01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovațŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroșenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timișóra	8.42	2.04	8.57

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirișŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra . . .	4.30	11.25
Odorheiu . . .	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu . . .	8.15	3.15
Sighișóra . . .	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budatelicŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.47	7.10
Șeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneș	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8.02	4.58	10 43
Loamneș	8.30	5.25	11.09
Șeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea - Oșorheiu - R. săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoș	3 34	9.11	3.27
Oșorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs. - Oșorh. - Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oșorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoș	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3 —	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zĕrnescĭ

Brașov	5.45	2.58
Zĕrnescĭ	7.26	4.39

Zĕrnesci—Brașov

Zĕrnescĭ	8.—	5.20
Brașov	9.24	6.44

Brașov—Ch.-Vașarheiu.

Brașovŭ	8.30	3.10
Uzonŭ	9.43	5.23
S. Georgiu	10.23	5.03
C.-Vașarheiu	12.46	7.20

Ch.-Vasarheiu—Brașov.

Ch. Vașarheiu	4.00	2.45
S.-Georgiu	6.32	5.17
Uzonŭ	7.00	5.45
Brașovŭ	8.08	6 53

Nota: Nume încuriadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tiporgafia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.